

Título del curso

La Economía Política Constitucional

Profesor

Andreas Kyriacou

Descripción del curso

En este curso examinaremos el enfoque de la Economía Política Constitucional (EPC) que en su vertiente positiva aplica los instrumentos de la microeconomía para analizar el funcionamiento de las reglas legales-institucionales-constitucionales que restringen las actividades de agentes económicos y políticos - las reglas que definen el marco bajo el cual los agentes económicos y políticos toman sus decisiones. En su vertiente normativa el enfoque de la EPC aspira a informar a los miembros de la sociedad en la búsqueda continua de aquellas reglas del juego que les permitan vivir juntos en paz y prosperidad pero también en libertad y con la autonomía personal de expresar y formar sus propios valores.

Indice del curso

TEMA 1. Introducción: Los fundamentos de la EPC

TEMA 2. El calculo del consenso

TEMA 3. La lógica de la acción colectiva

TEMA 4. La búsqueda de rentas

TEMA 5. El camino de servidumbre

TEMA 6. Democracia y decisión

TEMA 7. La política a partir de principios y no de intereses

TEMA 8. El estado, las ideologías y el cambio institucional

TEMA 9. Salida, voz y lealtad

TEMA 10. El curso en acción: La economía política del etnocentrismo

Evaluación

La evaluación del curso se realizará mediante un examen al final del semestre, que constará de un test (70% de la nota) y una parte escrita (30% de la nota) sobre los temas tratados en clase y las lecturas del curso.

Para la evaluación de la segunda parte del examen se requiere superar el test en 5 puntos sobre 10.

Las lecturas del curso se distribuirán a lo largo de este y consisten en algunos de los capítulos de la versión española de los libros abajo citados en la bibliografía de referencia.

Tutorias

Lunes 12.00-13.30

Miércoles: 12.00-13.30

Despacho: E1/105 Institut Universitari d'Estudis Europeus. Edifici E1 Campus UAB. Se recomienda concertar previamente la sesión de tutoría.

Teléfono de contacto: 581 2016/3064

E-mail: Andreas.Kyriacou@uab.es

Texto complementario

Bacaria, Jordi. (1999): *Política económica y decisiones públicas*, Bellaterra: Servei de Publicacions de la Universitat Autònoma de Barcelona.

Fraga, Pedro Puy. (1996): *Economía política del estado constitucional*, Barcelona: Cedecs Economía.

Bibliografía de referencia

Brennan, Geoffrey y Lomasky, Loren (1993): *Democracy and decision*, Cambridge University Press.

Buchanan, James y Congleton, Roger (1998): *Politics by principle not by interest. Towards nondiscriminatory democracy*, Cambridge University Press.

Buchanan, James y Tullock, Gordon (1962): *The calculus of consent. Logical foundations of constitutional democracy*, University of Michigan Press. Edición en español: Espasa Calpe, 1980.

Buchanan, James., Tullock, Gordon and Tollison, Robert (eds.) (1980): *Toward a theory of the rent-seeking society*, Texas A&M University Press.

Hayek, Friedrich (1944/1994): *The road to serfdom*, Chicago University Press. Edición en español: Madrid Alianza Editorial 1977.

Hirschman, Albert (1970): *Exit, Voice and Loyalty. Responses to Decline in Firms, Organizations and States*, Harvard University Press. Edición en español: México Fondo de Cultura Económica 1977.

Hirschman, Albert (1986): *Rival view of market society and other recent essays*, Elisabeth Sifton Book-Viking. Edición en español: México Fondo de Cultura Económica 1989.

North, Douglass (1981): *Structure and change in economic history*, W. W. Norton and Company. Edición en español: Madrid Alianza 1984.

North, Douglass (1990): *Institutions, institutional change and economic performance*, Cambridge University Press. Edición en español: México, D.F. Fondo de Cultura Económica 1993.

Olson, Mancur (1965): *The logic of collective action*, Harvard University Press. Edición en español: Limusa, Mèxic 1992.

Olson, Mancur (1982): *The rise and decline of nations*, Yale University Press. Edición en español: Ariel, 1986.

Tullock, Gordon. (1967): 'The welfare costs of tariffs, monopolies and theft', *Western Economic Journal* 5: 224-232.

ECONOMIA APLICADA (II part)
POLÍTIQUES ECONÒMIQUES ESPECÍFIQUES

PROGRAMA

II SEMESTRE
Febrer 2001/juny 2001

Professors:
JOAN TRULLÉN
ARTUR COLOM

DEPARTAMENT D'ECONOMIA APLICADA
UAB

PART I

L'ÀMBIT DE L'ECONOMIA APLICADA I DE LA POLITICA ECONOMICA (19-II/2-III)

Lliçó 1: Sobre el lloc de l'economia aplicada en l'anàlisi econòmica.

2. Una visió schumpeteriana de l'economia.
3. Una visió keynesiana de l'economista.
4. Incertesa i microfonamentació de la macroeconomia.
5. Les estructures de la incertesa.
6. Les institucions i la política econòmica.

Lliçó 2: Dinàmica de paradigmes en l'anàlisi macroeconòmica

1. El falsacionisme popperià en front del positivisme lògic. Ciència normal i
2. Dinàmica de paradigmes en l'anàlisi macroeconòmica contemporània. Interaccions entre teoria econòmica, economia aplicada i política econòmica.

BIBLIOGRAFIA

BLAUG, Mark (1993): La metodología de la economía
Alianza Universidad, Madrid.

KUHN, Thomas S. (1962): La estructura de las revoluciones científicas. Fondo de Cultura Econòmica, México, 1975.

McCLOSKEY, Donald (1985): La retórica de la economía
Alianza Ed. Madrid, 1990.

POPPER, Karl (1935): La lógica de la investigación científica Cap I i IV. Ed. Tecnos, Madrid, 1977

SCHUMPETER, Joseph A. (1994): Historia del Análisis Económico CapII. Ed. Ariel, Barcelona.

TRULLEN, Joan (1996): "Dinàmica de paradigmes en l'anàlisi macroeconòmica contemporània: interaccions entre teoria econòmica i economia aplicada" UAB.

PART II

POLITICA ECONOMICA: LA NATURALESA DEL CONTROL ECONOMIC I LES POLITIQUES INSTRUMENTALS BASIQUES (5-III/6-IV)

Lliçó 3: La naturalesa del control econòmic.

1. Una estructura operativa de la política económica.
Politiques économiques d'ordenació
Politiques économiques finalistes.
Politiques économiques spécifiques.
Politiques instrumentals.

- Polítiques sectorials.
2. Una estratègia de política econòmica.
    - Instruments.
    - Indicadors.
    - Objectius operatius.
    - Objectius últims.

Lliçó 4: Política monetària.

1. La política monetària i els objectius d'estabilització. Els mecanismes de transmissió: aproximació keynesiana; aproximació monetarista; els condicionants d'estructura finançera.
2. L'esquema de control monetari.
  - Objectius finals.
  - Objectius intermitjos: agregats monetaris vs. taxes d'interès.
  - Indicadors.
  - Instruments de control monetari.
    - Coeficient de caixa.
    - Fonts i usos de la base monetària.

Lliçó 5: Política canviària.

1. Determinants de l'evolució dels tipus de canvi.
2. Efectes econòmics dels diferents règims de canvi.
3. Globalització i política econòmica.

Lliçó 6: Política de rendes i de controls directes.

1. El model europeu de política de rendes.
2. La primera generació de polítiques de rendes.
3. La segona generació de polítiques de rendes.
4. Un marc interpretatiu de les noves polítiques de rendes: el model de Sylos Labini.
5. La nova política de rendes: de la moderació salarial a la recuperació de la

Lliçó 7: Política pressupostària i de despesa pública.

1. Instruments pressupostaris per a polítiques de demanda agregada.
  - Saldo pressupostari de plena ocupació.
  - Restricció pressupostària del sector públic.
2. Instruments pressupostaris per a polítiques redistributives.
  - Instruments fiscals.
    - Despesa pública i Estat del Benestar: despeses socials.
    - Despesa pública i Estat del Benestar: prestacions econòmiques.

BIBLIOGRAFIA PART II

CUADRADO ROURA, Juan Ramon (director) (2001): Política económica. Objetivos e instrumentos McGraw Hill, Madrid (cap III, V i XI).

FLANAGAN, Robert J.; SOSKICE, David W.; i Lloyd ULMAN (1985): Sindicalismo, estabilización económica y política de rentas: la experiencia europea. MTySS, Madrid.

GREFFE, Xavier (1993): Política económica. Programas, instrumentos, perspectivas. E.y H^a, IEF, Madrid.

JANE SOLA, Josep (1979): "Por una estructura operativa de la política económica" a Javier Irastorza, Política económica, CECA, Madrid.

LINDBECK, Assar (1975): Desigualdad y política redistributiva Ed. Orbis, Barcelona.

SEGURA RODA, Frederic (1979): La nueva política monetaria española. Un análisis crítico ED. Moneda y crédito, Madrid.

SYLOS LABINI, Paolo (1983): Las fuerza del desarrollo y del declive.

GARDE, Juan Antonio i altres (2000): Políticas sociales y Estado del Bienestar. Informe 1999. Ed. Trotta, Madrid.

PART III

POLITICA ECONOMICA ESPANYOLA (1977-1998) (17-IV/4-V).

Lliçó 8: El procès d'ajustament de l'economia espanyola (1977-1985).

1. Democràcia, estabilització econòmica i política de rendes.
2. Política de rendes vs. política monetària en el procès d'ajustament de l'economia espanyola.
3. La via del consens i la via del control monetari.
4. La nova política monetària bietàpica.
5. La política econòmica dels Acords de la Moncloa.
6. Conseqüències macroeconòmiques de la política de sanejament i reforma; efectes de la política de rendes; efectes de la política monetària.
7. Primer govern socialista i política d'ajustament (1982-1985).

Lliçó 9: La política econòmica en la integració europea (1986-2000).

1. La integració europea. L'ingrés a la CEE (1986) i ingrés al SME (1989).
2. Les polítiques de moderació salarial.
3. Construcció de l'estat del Benestar i contracció monetària: la insuficiència de l'estalvi intern.
4. L'esgotament del model de creixement; la crisi del SME i la seva reforma (1992-1993).
5. La nova política econòmica des de 1993: a la recerca de convergència nominal; interrelació i sincronia cíclica amb les economies europees.

BIBLIOGRAFIA PART III

CUADRADO ROURA, Juan Ramon (director) (2001): Política económica. Objetivos e instrumentos McGraw Hill, Madrid (cap XI).

FUENTES QUINTANA, Enrique (1983): "La prioridad política de la economía en la Pensamiento Iberoamericano, núm 3, enero-junio 1983.

GARRIDO, Antoni; SANROMA, Esteve i Joan TRULLEN (1983): "De la moderación salarial a la recuperación de la inversión: crítica a una cadena secuencial" en Banka Catalana, setembre 1983.

LLADOS MASLORENS, Josep (1997): "Determinants de l'exportació de la indústria a Catalunya (1985-1996)" Estudi monogràfic núm 6, Cambra de Comerç de Barcelona.

ROJO, Luis Angel i J. PEREZ (1977): "La política monetaria en España: objetivos e instrumentos" Estudios Económicos, Servicio de Estudios del Banco de España, Madrid.

ROJO, Luis Angel (1981): "Desempleo y factores reales", Papeles de Ec. Española, 8.

SEGURA RODA, Frederic (1979): La nueva política monetaria española. Un análisis Ed. Moneda y Crédito, Madrid.

TRULLEN, Joan (1993): Fundamentos económicos de la transición política española, Ministerio de Trabajo y Seguridad Social, Madrid.

TUSELL, Javier i Alvaro SOTO (1996): Economía de la Transición, Alianza Universidad Madrid.

PART IV

LA POLITICA ECONOMICA EN LA UNIÓ MONETÀRIA (7-V/25-V)

Lliçó 10: La política monetària de l'eurosistema.

1. La construcció de la Unió Monetària.
2. L'eurosistema. Banc Central Europeu i SEBC.
3. La estratègia monetària del BCE.
El debat sobre els objectius.
4. La instrumentació.
5. La dimensió externa de l'euro.

Lliçó 11: La política econòmica espanyola en el nou context de la Unió

1. Costos i guanys de la integració monetària.
2. Reptes en la coordinació de les polítiques instrumentals: el Pacte d'Estabilitat i les reformes fiscals.
3. Factors determinants de la convergència real.
4. Persistència de l'atur i polítiques actives d'ocupació.
5. Polítiques liberalitzadores o d'oferta.

BIBLIOGRAFIA PART IV

ANCHUELO, Álvaro (1998): Consecuencias económicas del euro, Ed. Cívitas Madrid.

BANCO CENTRAL EUROPEO (1999): Boletín Mensual, Enero, Frankfurt.

_____. Cuestiones fundamentales, Madrid.

BANCO DE ESPAÑA (1997): La política monetaria y la inflación en España, Alianza Ed. y Banco de España, Madrid.

CENTRO DE ESTUDIOS ECONOMICOS FUNDACION TOMILLO (1996):
El empleo en España y Europa. Un análisis comparado. Fundación Argentaria, Madrid.

COMISION DE LAS COMUNIDADES EUROPEAS (1993): Crecimiento, Competitividad, Empleo. retos y pistas para entrar en el Siglo XXI. Libro Blanco o Informe Delors. COM893) 7000 Final, Bruselas, 5 de desembre de 1993.

COMISION EUROPEA (1998): Euro 1999. 25 de marzo de 1998. Informe sobre la convergencia y correspondiente recomendación con vistas a la transición a la tercera fase de la unión económica y monetaria. Comisión Europea., Bruselas 25.03.98.

CUADRADO ROURA, Juan R. i Tomás MANCHA NAVARRO (1996) (Dirección y coordinación): España frente a la Unión Económica y Monetaria, Ed. Civitas, Madrid.

GRAUWE, Paul de (1994): Teoría de la integración monetaria. Hacia la Unión Monetaria Europea, Colegio de Economistas de Madrid.

INSTITUTO MONETARIO EUROPEO (1998): Informe de convergencia, IME, Marzo 1998.

LLADOS MASLOORENS, Josep (1996): Integración europea y empresa, Marcombo Boixareu, Barcelona.

MARTIN, Carmela (1997): España en la nueva Europa, Alianza Economía.

TRIBUNAL DE DEFENSA DE LA COMPETENCIA (1993): Remedios políticos que pueden favorecer la libre competencia en los servicios y atajar el daño causado por los monopolios, Vols. I y II, Madrid.

VALERO, Francisco José i altres (2000): La política monetaria en el Área Euro, Escuela de finanzas aplicadas, Madrid.

websites:

<http://www.ecb.int>
<http://www.bde.es>

HORARI DE TUTORIES

Joan Trullén: Dilluns de 17h45' a 19:15 i dimecres de 12h a 13:30. Despatx B3-072

Artur Colom: Dijous de 10:30 a 13:30. Despatx B3-082

La realització de treballs dirigits és voluntària.

Examen final: Desenvolupament de dos exercicis escrits a partir del programa general i de les explicacions a classe.

Lectures seleccionades: es distribuirà al Servei de fotocòpies dos blocs de lectures.